

4 a, Om $f(x)$ är kontinuerlig och

$$F(x) = \int_a^x f(t) dt, \text{ så gäller } F'(x) = f(x)$$

b, $F'(x) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{F(x+h) - F(x)}{h}$ ~~✗~~.

Da är $\frac{1}{h} (F(x+h) - F(x)) = \frac{1}{h} \left(\int_a^{x+h} f(t) dt - \int_a^x f(t) dt \right)$
 $= \frac{1}{h} \int_x^{x+h} f(t) dt$. Enligt integralkalkylens

medelvärdesats gäller $\int_x^{x+h} f(t) dt = f(\xi) \int_x^{x+h} dt = f(\xi)h$

där ξ ligger mellan x och $x+h$. Speciellt gäller $\xi \rightarrow x$ då $h \rightarrow 0$.

Så $F'(x) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{1}{h} f(\xi)h = \lim_{h \rightarrow 0} f(\xi) = f(x)$

c, Riffersan $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x}{x} = 1$ är $f(t) = \begin{cases} \frac{\sin t}{t}, & t \neq 0 \\ 1, & t = 0 \end{cases}$

kontinuerlig. Så

$$D \int_0^x \frac{\sin t}{t} dt = D \int_0^x f(t) dt = (\text{enl. a}) = f(x) = \begin{cases} \frac{\sin x}{x}, & x \neq 0 \\ 1, & x = 0. \end{cases}$$

2 a) Vi har

$$\frac{x^3 + 2x^2 - 3x}{x^2 - 1} = \frac{x(x-1)(x+3)}{(x-1)(x+1)} = \frac{x(x+3)}{x+1} \rightarrow \frac{4}{2} = 2, x \rightarrow 1$$

b, Vi har $\frac{\ln x^2}{10 \ln x} = \frac{2 \ln x}{10(\ln x + 2)} = \frac{1}{5(1 + 2/\ln x)}$

$$\rightarrow \frac{1}{5(1+0)} = \frac{1}{5}, x \rightarrow \infty.$$

3) $\int_0^{\infty} \sqrt{x} e^{-\sqrt{x}} dx = \left(\begin{array}{l} t = \sqrt{x} \\ x = t^2 \\ dx = 2t dt \\ 0 \rightarrow 0, \infty \rightarrow \infty \end{array} \right) = 2 \int_0^{\infty} t^2 e^{-t} dt =$

$$= (\text{Part. int}) = 2 \left(-t^2 e^{-t} \Big|_0^{\infty} + \int_0^{\infty} 2te^{-t} dt \right) = 4 \int_0^{\infty} te^{-t} dt$$

$$= 2 (\text{Part. int}) = 4 \left(-te^{-t} \Big|_0^{\infty} + \int_0^{\infty} e^{-t} dt \right) = 4(-e^{-t}) \Big|_0^{\infty} = 4.$$

Vi har använt att $\lim_{t \rightarrow \infty} te^{-t} = 0$.

4. Eftersom $f(x) = x^3 - 12|x| + 1$ är kontinuerlig på det slutna och begränsade intervallet $[-1, 3]$.

När $x \in [0, 3]$ är $f(x) = x^3 - 12x + 1$ och $f'(x) = 3x^2 - 12 = 0$ när $x = 2$ ($x = -2$ "ligger fel".)

När $x \in [-1, 0)$ har vi $f(x) = x^3 + 12x + 1$ och $f'(x) = 3x^2 + 12 > 0$.

Så extrempunkterna kan bara antas vara $x = -1, x = 0, x = 2$ eller $x = 3$. Eftersom $f(-1) = -12, f(0) = 1, f(2) = -15$ och $f(3) = -8$ är största värdet 1 och minsta -15.

5) Med $f(x) = \frac{x^2+x-1}{x-1}$ ($x \neq 1$) har vi

$$f'(x) = \frac{(2x+1)(x-1) - (x^2+x-1)}{(x-1)^2} = \frac{x^2-2x}{(x-1)^2} = \frac{x(x-2)}{(x-1)^2}$$

Vi får följande teckentabell

x	0	1	2
$f'(x)$	+	-	+
$f(x)$	↗	↘	↗
	max	min	

Eftersom $\lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) = +\infty$ och $\lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) = -\infty$

är $x=1$ en lodrät asymptot.

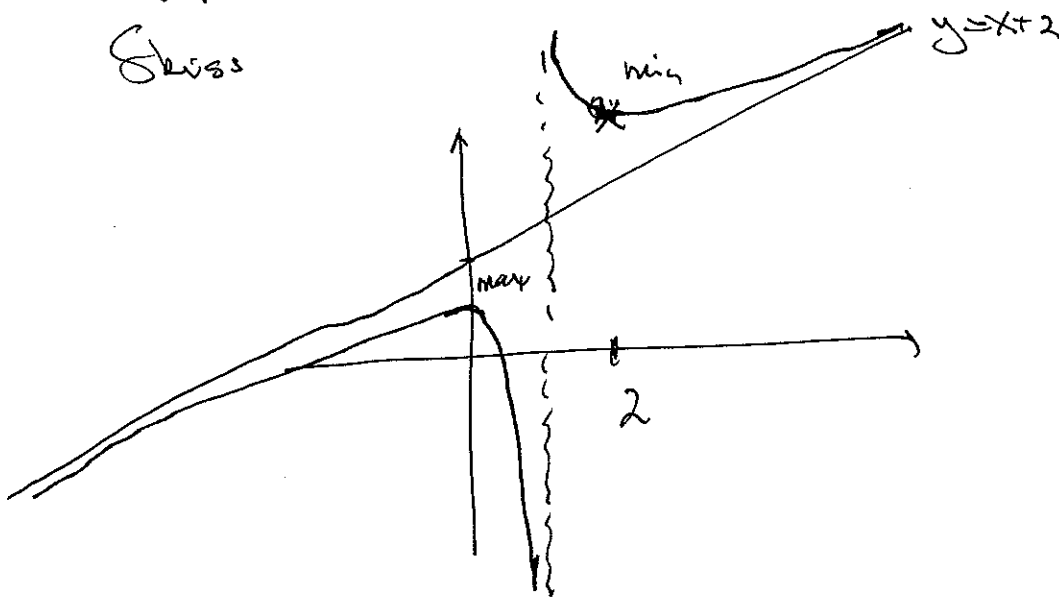
Division ger

$$\frac{x^2+x-1}{x-1} = \frac{x^2-x+2x-1}{x-1} = x + \frac{2(x-1)+1}{x-1} =$$

$$= x+2 + \frac{1}{x-1}. \quad \text{Så } y = x+2 \text{ är en}$$

sned asymptot. Vi ser också att $f(x)$ ligger över asymptoten då $x \rightarrow +\infty$ och under då $x \rightarrow -\infty$

Skiss

6. $x=1$ i ekvationen $(x-1)y^3 + y^2 - xy = 0$ ger
 $y^2(1) - y^2(1) = 0$ med rötterna $y(1) = 0$ eller $y(1) = 1$
 Eftersom vi vet att $y(1) > 0$ så gäller $y(1) = 1$

Derivering av $*$ ger, med hjälp av kedjeregeln,

$$y^3 + (x-1)3y^2y' + 2yy' - y - xy' = 0.$$

Sätter vi $x=1$ ger detta, eftersom $y(1) = 1$

$$1 + 2y(1) - y(1) = 0 \quad \text{eller} \quad y'(1) = 0$$

7. Vi löser först den homogena ekvationen
 $y'' + 4y = 0.$

Den karakteristiska ekvationen, $r^2 + 4 = 0$,
 har rötterna $r = \pm 2i$. Så den allmänna
 homogentlösningen är

$$y_h = C_1 \cos 2x + C_2 \sin 2x.$$

För att bestämma en partikulärtlösning antar vi
 $y_p = Ax^2 + Bx + C$. Då är $y_p' = 2Ax + B$
 och $y_p'' = 2A$ och vi får

$$2A + 4Ax^2 + 4Bx + 4C = 4x^2 - 4x + 10$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 4A = 4 \\ 4B = -4 \\ 2A + 4C = 10 \end{cases} \text{ med lösningen } \begin{cases} A = 1 \\ B = -1 \\ C = 2 \end{cases}$$

Så $y_p = x^2 - x + 2$ och den allmänna lösningen är

$$y = C_1 \cos 2x + C_2 \sin 2x + x^2 - x + 2$$

och $y' = -2C_1 \sin 2x + 2C_2 \cos 2x + 2x - 1$

Baymulservillkoren ger
 $y(0) = 3 : \begin{cases} C_1 + 2 = 3 \\ C_2 - 1 = 1 \end{cases}$ så $C_1 = C_2 = 1$
 och $y'(0) = 1$

Svar: $\cos 2x + \sin 2x + x^2 - x + 2$

8. Taylorutveckling av $\sin x$ ger

$$\sin \frac{1}{t} = \frac{1}{t} + O\left(\frac{1}{t^3}\right), t \rightarrow 0.$$

$$\text{Så } \frac{1}{x} \int_1^x t \sin \frac{1}{t} dt = \frac{1}{x} \int_1^x dt + \frac{1}{x} \int_1^x O\left(\frac{1}{t^2}\right) dt = I(x) + II(x)$$

$$\text{Nu gäller } I(x) = \frac{x-1}{x} = 1 - \frac{1}{x} \rightarrow 1, x \rightarrow \infty.$$

För $II(x)$ har vi

$$\frac{1}{x} \int_1^x O\left(\frac{1}{t^2}\right) dt \leq \frac{C}{x} \int_1^x \frac{dt}{t^2} \leq \frac{C \cdot K}{x} \rightarrow 0, x \rightarrow \infty$$

$$\text{Här har vi använt att } \int_1^x \frac{dt}{t^2} \leq \int_1^{\infty} \frac{dt}{t^2} = K,$$

eftersom integralen konvergerar.

$$\left(\int_1^{\infty} \frac{dt}{t^p} \text{ konvergerar då } p > 1. \right)$$

$$\text{Så } \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{1}{x} \int_1^x t \sin \frac{1}{t} dt = \lim_{x \rightarrow \infty} (I(x) + II(x)) = 1 + 0 = 1.$$